

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrlet 250.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četrte stolpne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

GORICA**St. 6.****V Gorici, v torek dne 21. januarja 1913.****Leto XIV.****Zakaj sili naše ljudstvo v mesta.**

V zadnji številki »Gorice« smo govorili o žalostnem dejstvu, da postajajo naše vasi in sela vedno bolj prazne, da je vedno več zapuščenih in zapuščenih posestev na deželi, v mestih pa vedno več revežev in trpinov, ki so prišli z dežele med mestno zidovje iskati svoje sreče. Nismo kar navprek proti temu pojavu, ker navsezadnje moramo vsi živeti, in kdor ne dobi kruha na vasi, ta pač mora skrbeti drugače za svoj želodec. A pomisliti je treba, da ima vsaka stvar svoje meje in da neke gotove meje izseljevanja z dežele v mesto ne smemo prekoračiti, ker potem po temelj, podlaga in kvas našega ljudstva, to je naš poljedelski stan, prišel popolnoma na nič in nikjer ne bo več mogoče popraviti tega, kar se je zgodilo. Po našem mnenju naj le tedaj gre ljudstvo v mesta in v tujino, kadar ga je doma preveč. Naš majhen ljudski kapital nam pač ne dovoljuje nikakih »špasoov«, ampak vsak Slovenec in vsaka Slovenka mora biti zaznamovana v našem narodnem inventarju kot točka, ki je res našemu narodu posredno ali neposredno v korist. Zato ne gospodarimo prav, ako se nam izgublja po tujih mestih, po nemških rudnikih in ameriškanih stepah naše najboljše in najzdravejše delavske moči. To na noben način ni pravo gospodarstvo, kajti doma leže polja in travniki zapuščeni in cele vasi tupatam že hiraajo in se bližajo propadu.

To so žalostni, res žalostni pojavi, katerim bo treba priti počasi v okom. Tudi vlada je uvidela, da ta stvar ne gre več tako dalje in je započela v prilogi domači zemlji primerno akcijo. Socialni odsek naše zbornice se je že te dni moral s tem vprašanjem temeljito pečati in upati je, da ne bo ostalo le pri lepih besedah govornikov, ampak da tudi dejanja ne bodo dolgo čakala. Da pa ne

bomo le čakali in izgubljali dragega časa, se nam zdi potrebno, da tudi sami nekaj v tem oziru storimo. Da je stvar tudi za našo deželo prav važnega pomena, to smo pokazali zadnjič s številkami. In številke ne lažejo, to so bridke resnice, za katerimi se skriva marsikaj, kar sicer na prvi pogled ni jasno. Dejstvo, da vse beži dandanes v mesto, v tovarne, je postalo že tako kričeče, da je treba vendar tudi vprašati, zakaj se to godi, kje tiče vzroki?

V naslednjem ne mislimo podati nikake sistematične razprave, ampak se le dotkniti nekaterih vprašanj, ki se nam zde v tem oziru važna. Statistika redkokedaj posega tako globoko, ona se dosti ne briga za vzroke, a ravno zato ne smemo molčati. Izseljevanje z dežele v mesta in tuje kraje je gospodarskega, je političnega, je narodnega in v zadnjem času prav eminentno moralnega pomena.

Gospodarsko naša dežela v zadnjih letih trpi prav občutno na pomanjkanju delavcev, ker vse sili v mesto. Kmet, posestnik mora plačevati delavce strahovito drago, ako jih more še sploh dobiti. Iz vsake občine je po več dobrih delavskih moči po mestnih tovarnah in večkrat se zgodi, da čez nekaj let dobi občina enega ali drugega občana iz mesta nazaj in mora zanj skrbeti. Dosti jih gre v bolnišnice in naše občine skoro vse izkazujejo ogromne svote za take bolniške stroške. To seveda ni prav nič gospodarsko, ker občina ima leto za leto le stroške, koristi pa niti za vinar. Vso svojo moč in ves zaslužek puste taki delavci v tujih mestih, za domovinsko pravico se pa ne brigajo, da bi jo tam dobili, kjer delaajo.

Seveda bo kdo rekel, da morda doma ni zaslužka. Ta je bosa in neresnična. Doma je kruha dovolj; kdor se briga za delo, dobi tudi plačilo. Rečemo le to: ako bi ljudje delali doma tako natančno in redno kot morajo n. pr. v Ameriki, potem bi imeli lahko tisočake. Doma pa nikdo ne dela tako vestno in

skrbno. V Ameriki se več zasluži, v Trstu plačajo boljše, pravi ta ali oni. — Seveda, vsak račun plačo, stroške pa pozabi. Doma stanuje fant zastoni, hrano dobi pri stariših po ceni, v tujini pa spi v stenich in drago plačuje slabo hrano. Nazadnje mu ostane prav malo in še to mu ne tekne. Kakšno pa je delo? Ali ni lepše doma zaslužiti dve krojni kot v Ameriki tri? Saj ni vse zlato, kar se sveti, v Ameriki pa še celo ne. Gospodarsko na sploh res ne uvidimo nikake posebne koristi od zaslužkov v tujini in zato se za tujino v tem oziru ne bomo ogrevali.

Narodno in politično pomeni izseljevanje v tujino in velika industrijska mesta veliko izgubo. Kot političen faktor pridemo v poštev le, ako smo močna in krepka masa, vsi oni v Ameriki, vsi oni po nemških rudnikih so za nas ničle. Spomnijo se nas včasih ob novem letu, pošljejo kako poročilce, a to je tudi vse. Pri nas se med tem širi tuj element, Nemeec kupuje ono zemljo, katero so naši zapustili in dobro se mu godi in brez skrbi sedi zvečer pred hišo. Tako tudi narodno nimamo od izseljencev ničesar pričakovati, naših bojnikov število pa na ta način pada in pada. Sovražnik naš se širi na naših domačih tleh, tujj narodi so spoznali urednost naše zemlje in jo vedo zato tudi gospodarsko prav ceniti.

Vprašajmo sedaj tega ali onega, zakaj gre v tuje mesto, zakaj v tovarno, v rudnik. Po navadi je to mladina, ki sili od doma, ker se ne razume s stariši, ker ne mara več »komande« in hoče biti samostojna. Ne le v denarnih, gospodarskih pomanjkanjih, ampak prav mnogokrat tiči vzrok izselitve v domačem prepiru. Svobodomiselno časopisje ima pri tem prav veliko, a žalostno sluzhlo. Frkolin 15 ali 16 let se upre očetu, ker hoče biti »svoboden« mož, zapusti dom, gre v mesto. Doma nastane kreg in prepir. Gospodarstvo propada, alkohol stori tudi svojo »dolžnost« in v par letih imamo uničeno celo kmet-

sko posestvo. Otroška nepokorščina in tisto bolehalo hrepenenje po neodvisnosti prav v veliki meri goni naše ljudi v mesta. Tam je fant lahko svoboden, tam deklina lahko govori z »njenim«, doma pa stariši ne pridejo z delom nikamor.

Res, da gospodarske težkoče marsikoga preženo od doma, a največ jih gre brez vsake prave potrebe. Umestno bi bilo, da bi se ljudstvu na deželi pojasnile razmere, da bi poklicani faktorji odsvetovali vsakomur v tujino, kjer je toliko zapeljivega mamila, a prav malo pravega koristnega dobička. Stradanje in revščina doleti marsikoga in v tujem svetu ga še pes ne povoha.

Doma ima znanca, sorodnike, rodno grudo, ki ga sicer skromno, a pošteno preživlja.

Kdor hoče našemu narodu dobro, ta bo vedno in povsod povdarjal, naj se ogiblje tujine.

Gospodarsko in še posebno moralno nam je tujina storila že toliko škode, da je skrajni čas, da se vsi dobromisleči vpremo proti temu, strupenemu pojavu.

Iz ravno začrtanih misli je vsaj deloma razvidna škoda, ki jo trpi naš narod vsled preogromnega izseljevanja; začrtali smo tudi nekatere vzroke tega pojava, tako da smo vsaj za silo podali par točk, katerih se je treba priprijeti. Ljubezen do naroda, do rodne grude in pa zmerno, krščansko življenje se nam pa zdi najboljši pripomoček zoper to nevarno in moralno bolezen.

Slovenski obrtniki in Irgovci!

Vabljeni ste zopet, da i Vi volite stanovsko zastopstvo. Ne vsi, marveč le oni, ki Vam nesmiselni volilni red še daje volilno pravico. Pa tudi izmej teh ne vsi, temveč le oni, ki jih gotovi gospodje vkleb vsem spletkam niso mogli spraviti ob volilno pravico.

Peterlin - Petruška:**Po cesti in stepi.**

(Izdala »Mat. Slovenska« Ljubljana 1912.)

»Matica Slovenska« je že nekaj let sem imela misel, izdati zbirko pesmi kakega naših modernih pesnikov. Sicer te izjave nisimo vzeli vsi ravno resno, ker večkrat se take reči zavlečejo prav na dolgo klop in tako tudi že ni skoro niko več pričakoval te moderne zbirke. Toda prišla je pa vendar. Gospodje pri »Matici« so izbrali Peterlina-Petruško, pesnika, ki je bajne izrazil lirik ali nekaj takega, kakor pravi dotično poročilo v »Letopisu« 1912 str. 4. Ne vem, kako se tak pretres vrši, a če bi čisto enostavno žrebali, bi bila stvar približno ista. Vsa naša lirika zadnjih par let razun Zupančiča in Sardenka ni dosti uredna, še najmanj pa tisto poskusno verzificiranje po raznih mesečnikih itd., ki prav v resnici največkrat ni niti uredno popirja. Iz takih tal je zrastlo tudi pesnenje Petruškino, ki nima na sebi skoro nobene značilne črte. Takih verzov napiše lahko marsikdo v svojem življenju neko gotovo število, a za slovensko slovstvo ostanejo precej brez pomena. Tako bi ne bilo ne za bralece ne za »Matico« prav nobene izgube, če bi

bila ta storila kaj pametnejšega, kot da je izdala te pesmi, ki ne bodo bržkone niti mladim zaljubljenim glavam posebno po godu. Morda bo kdo našel v njih kako globljo misel ali čustvo, jaz za svojo osebo tega, razun v par slučajih ne morem trditi. Ne da bi hotel soditi kar tja v en dan, ampak vsa zbirka name ni napravila niti toliko vtisa kot ena sama Prešernova ali Gregorčičeva pesem. Vse je nekaj tako vsakdanje in površno. Pod kak kriterij naj se denejo taki proizvodi kot so n. pr. pesmice str. 66, 67, 68? Tisto čivkanje o ljubici Marici, ki je kot golobica in on je njen golob, ali o »sveži rosi jutranjo« človeku že preseada. Kakšna pa naj bo jutranja rosa, če ne sveža! Že prva pesem nekako odbija. Naslov: »Moje pesmi« in tudi vsebina spominja na Aškercu. Za tiste, ki hero le par strani, bo ta uvod skrajno mameč, ker v resnici v zbirki tega ni, kar obeta ta prva pesmica. Kajti četudi pravi pesnik, da

Moje pesmi niso ko trgovci
z blagom pisanim dežele tuje,
s p r a z n o šaro natovorjene

da besede prave mož od njih ne čuje, mu pazen čitatelj tega vendar ne bo verjel, ker je precej take »prazne« šare. Nepotrebno se nam zdi tako zatrdjevanje, ko kmalu sledi protidokazov dovolj. Tako n. pr. str. 8 o »njenih očeh«,

ali str. 13. o četrtem februarju, ki pač ni nič slabjši kot peti ali šesti itd. Ne pesniško in ne krščansko se ne čita n. pr. str. 10 ali str. 41. Poet poskuša biti dovtipen à la Heine, pa se mu presneto malo posreči, ker mu manjka zato potreben pesniški aparat. Kako je skoro cela zbirka piehka in splošna, je precej razvidno iz kratke pesmice str. 44. »Noč v norveških gorah«:

Kakor ljuta zver, zavija
srepi veter čez slemena,
megla goro, dol ovija
dan in noč, nikjer premena.

Sam sem, sam tu v gorski gluši,
ni besede, ni ga smeha,
časih le se plaz obrušil,
v burji zajechi le streha.

Če bi hoteli tako po Stritarjevo preiskati to pesem, bi se razvidelo, da ima marsikako napako, ki bi jo dober pesnik ne napravil. Prvič je ta stvar tako splošna, da se to lahko zgodi tudi v Triglavskih ali Kamniških planinah. Drugič ob tako ljutem vetru in taki »burji« — v Norvegiji? — prav gotovo ni tako goste megle kot pravi ta pesem. Tretjič navadno ob vetrenih dneh ni plazov itd. Takih »umetnin« je v knjigi še precej dosti. Omenili bi tu kot naspotje le znano, priprosto, a tako učinkujočo Jenkovo »Zimski dan«. Tu je v

resnici veljavna primera: Kot dan in noč. Kako se otresa pesnik svoje ljubezni pravi na str. 45. Zadostuje naj le ena kitica:

Mraz ne uniči je,
greh ne, vino in ne
zid samostana.

Ne v celoti in ne podrobno s to zbirko, ali morda celo izbirko res ne moremo biti zadovoljni. »Matica« bi bila gotovo boljše storila, da bi izdala n. pr. raje II. del Mencingerjevih spisov ali če je že hotela osrečiti člane z lirčno zbirko, naj bi izdala res kaj pesniškega, če ne gre drugače, ponatis kakega klasika, ki bi tako lažje prišel med ljudstvo. Pesniške izbirke »Mohorjeve družbe« v zadnjih letih stojijo prav sigurno dosti višje kot pa ti verzji »po cesti in stepi«. Da ne bo kdo iz teh besed iztuhtal, da smo mi proti vsaki moderni liriki, moramo takoj pribiti, da znamo in vemo ceniti dobro lirčno pesem, a taka pesem še ni vse, kar je zloženo v verzih. Da kdo zapoje: »Ej, vstani, ljubica!« to nam še ni zadosti. Z željo, da bi dobili kmalu res poetično, globoko zamišljeno zbirko lirčnega cvetja, smo napisali te vrstice, »sine ira et studio«, ker nam je pri vsem v prvi vrsti na srecu prospeh in povzdiga našega lepovednega življenja. d. b.

Dne 28. t. m. do 12. ure dop. volite 2 kategoriji trgovine, dne 29. t. m. do iste ure pa 3 kategorije obrti. Prva trgovska kategorija voli 2, druga 2; prva obrtna 3, druga 2, tretja 3 člane.

Slovinci se volitev udeležimo. Volili bomo kandidate, ki se postavijo spoznamo. Voliti hočemo vsi edini, ker nas družijo nezastlišana krivica, ki nam jo dan na dan dela trgovska zbornica. Voliti hočemo, da spravimo do veljave oni del dežele, ki največ plača, pa nima nobene pravice, ki so na njem obogateli vsi oni, ki nam zdaj predrzno odrejajo najmanjše zastopstvo v zbornici. Voliti hočemo, da se pokaže, kako smešno bezinisein je sedanj volilni red, ki daje manjšini večino, onim pa, ki se hočejo za vsako ceno vzdržati pri krmilu, potuho.

Končno pa volimo tudi zato, da vidimo, kdo je naš, kdo se ne straši javno priznati, da je naš. Videti hočemo kdo še nadalje želi, da ostaneta dve tretjini dežele brez zastopstva, sedaj vladajoča klika pa brez vsake kontrole.

Slovinci! Da bo naš nastop časten in vpliven, izvršite volilno pravico takoj brez odloga s tem, da oddate legitimacije in pravilno podpisane glasovnice našim organizatorjem ali pa naravnost nam.

Pozivljamo pa tudi na agitacijsko delo vse one, ki čutijo, kako važna odločitev zopet pade v prihodnjih dneh. Na delo torej!

V Gorici, dne 21. januarja 1913.

Narodni odbor združenih Slovencev v
Gorici, ulica Sv. Ivana, št. 7.

Politični pregled.

Novi predsednik franc. republike.

Francoska republika ima sedaj novega, osmega, predsednika. Izvoljen je bil Poincaré, ki je bil rojen 20. avgusta l. 1860. Že v svojih mladih letih se je odlikoval po svoji pridnosti in delavnosti. Že s 27 leti je bil šef v poljedelskem ministerstvu. Po poklicu je advokat, kar mu nese ogromnih dohodkov. L. 1893 je bil naučni minister, lani pa zunanji in je kot tak igral jako odlično vlogo v svetovni politiki. Izvoljen je tudi z glasovi desnice in brzokone bo poskusil zopet nadaljevati sedaj pretrgane zveze z Vatikanom. Sploh se pričakuje od novega predsednika marsikaka reforma. Žena njegova je rojena Italijanka.

Lovčen — »slovanski Olimp«.

Na vprašanje, ki ga je postavil nek korespondent pariškega lista »Temps« črnogorskemu kralju glede govorce o predaji Lovčena Avstriji, je odgovoril kralj Nikita: »Lovčen je slovanski Olimp; je od Boga zgrajen spomenik svobodni in njenim braniteljem; je zibelj naše slavne dinastije; je podnožje inavzoledja, v katerem počiva pepel Petra Petroviča Njeguša. Lovčen se je držal celo, ko je azijski osvovitelj stal pred dunajskimi vratni. Lovčen se bode tudi v bodoče držal. Lovčen z njegovim najvišjim vrhom nam je ljubši in dragocenejši kakor če bi bil iz bisera. Lovčena se ne more prodati.«

Druga nota veselil.

Dunajski diplomatski krogi so mnenja, da bodo veselile v slučaju, da bi Turčija dala negativen odgovor na predloženo noto, izročile Turčiji še eno noto, da bo jo prišle k odjenljivosti. Zato je pričakovati, da predložijo veselile Turčiji drugo noto, ostrejšem tonu. Posebno hočejo potem veselile izsiliti turško odjenljivost s tem, da se bodo pečale s vprašanjem glede reform v Mali Aziji, posebno pa v Armeniji.

Delo poslanikov.

Iz Londona se poroča rimski »Tribuni«, da bodo nadaljevali poslaniki svoje delo jutri, ker so mnenja, da dobe do jutri tudi že turški odgovor na predloženo noto. Do jutri mora biti tudi zna-

na turška rešitev vprašanja egejskih otokov, tako da bodo znani vsaj tozadevni turški protipredlogi. Konferenca poslanikov se bo bavila v prvi vrsti z določitvijo severnih in južnih mej Albanije. Tu se bo odločila tudi usoda Skadra. Za tem pridejo na vrsto egejski otoki in potem solunsko vprašanje.

Glede Skadra se je v zadnjem času že mnogo pisalo. V glavnem bodi rečeno, da je Rusija do zadnjega časa podpirala črnogorsko zahtevo po tem mestu. Ker se je pa trozveza odločno upirala priklopitvi Skadra Črnigori, ker je Skader albansko mesto, tudi Rusija sedaj ne zahteva več tega mesta za Črnogoro. Mesto Skadra hoče trozveza odstopiti Črnigori vse Skadarsko jezero ter morsko obal zapadno od jezera. Črnogora pa je zasedla morsko obal do Leša in bo najbrže zahtevala morsk obal do Sv. Ivana Meduanskega. Toda njene tozadevne zahteve še niso znane in pa tudi ne, kako stališče bode zavzemala k tem zahtevam Avstrija.

Turška in bolgarska uprava v Odrinu.

Turška vlada je uvedla potom svojih poslanikov poizvedovanja pri velesilah, kako stališče bi one zavzele napram predlogu, da bi se uvedla v Odrinu mešana uprava, in sicer turška in bolgarska.

Včerajšnji turški ministerski svet se je pečal z odgovorom na noto evropskih velesil. Sklenilo se je, predlagati velesilam, naj se uvede v Odrinu skupna uprava, glede egejskih otokov pa predlaga Turčija, naj se uvede carski komisarjat kakor je bil na Kreti, in sicer pod garancijo velesil.

Rusija grozi Turčiji?

»Frankfurter Zeitung« se poroča iz Carigrada, da je turška vlada bila od ruskega poslanika Giers dvakrat opozorjena, da opusti Rusija svoje nevtralnno zadržanje, čim bi se zopet pričela vojska na Balkanu.

Ruski zunanji minister Sasonov je resno svetoval turškemu poslaniku v Peterburgu, naj Turčija hitro sklene mir, sicer bi morala Rusija slediti javnemu mnenju ter zasesti armenski vilajet in demonstrirati pred Bosporom.

Enake izjave je podal ruski poslanik v Carigradu velikemu vezirju in turškemu zunanjemu ministru Noradunghian. Slednji je baje odgovoril, da turška vlada gotovo ne bo dopustila, da se prisili Rusijo k goreoznačenim korakom.

Turška flota uničena?

Atenska agencija poroča, da je v soboto turška flota zapustila Dardanele ter da je plula južno od otoka Tenedos. Tam se je razvila bitka med turško in grško floto, v kateri so baje Grki uničili turško floto, ki se je zopet umaknila v Dardanele. Neka vest pravi, da so tri največje turške ladije tako hudo poškodovane, da niso več za vojsko. Turki te vesti odločno dementirajo in pravijo, da je bila zmaga na njih strani.

Darovi.

Seznam darovateljev za našo vojno mornarico:

C. k. gozdar Josip Herrmann 1 K; c. kr. gozdar Franz Knežavrek 2 K; c. kr. gozdar Rafael Kraschner 3 K; trgovec z lesom Medvedič-Klana 10 K; trgovec z lesom Ivana Doles, Postojna 5 K; Rutar Matija 2 K; Strausgiti Edvard 1 K; Viktor vitez pl. Frölich 2 K; Cechet Josip 5 K; Vidov Anton 2 K; Marinaz dr. Anton 1 K; Franceschini Hektor 1 K; Jerovšek dr. Leopold 2 K; Trevisan dr. August 1 K; Vinci Leonhard 1 K; Thoman Henrik 1 K; dr. Alojzij Gradnik 1 K; Korsič Friderik 1 K; Battiggi dr. Guido 1 K; Culot dr. Kajetan 1 K; Fabris pl. Freyenthal 1 K; Kovačič Rudolf 2 K; Cusulin Valentin 1 K; Urbas Albert 2 K; Kraševac Josip 1 K; Kumar Ciril 1 K; Neffat Martin 1 K; Guain Franc 1 K; Maniacco Engelbert

1 K; Marusig Franc 2 K; Lutman Josip 50 vin.; Budin Josip 50 vin.; Lukežič Franc 50 vin.; Marega Marij 50 vin.; Tabaj Anton 40 vin.; Lutman Anton 50 vin.; Figl Alojzij 40 vin.; Bauer Karl 2 K; Gasparich N. 1 K; Skoff O. 1 K; Pizul Jos. 1 K; Lah Ignac 1 K; Sucić Josip 1 K; Skoff Rihard 1 K; Neffat Martin 1 K; Marinaz Gregor 1 K; Koschuta Valentin 1 K; Fonn Anton 1 K; Skoff Walter 60 vin.; Banic N. 50 vin.; Sfilič Josip 50 vin.; Wernig Josip 50 vin.; Strukel Josip jun. 30 vin.; Strukel Josip sen. 20 vin.; Roman Crescenzo 20 vin.; Fonzari N. 20 vin.; Ciubei Josip 20 vin.

Domače in razne vesti

In zopet obolel duhovnik! Prečastiti gospod Alojz Pipan, vikar v Temnici, je precej resno obolel. Priporoča se čč. gg. sobratom v pobožno molitev. Bog daj ljubo zdravje primeroma ne še staremu duhovniku!

Na Vrsnem, rojstnem kraju pokojnega pesnika Simona Gregorčiča, je umrl najstarejši mož v vasi, Andrej Sivec, oče vadničnega učitelja v Gorici Franca Siveca, v 89. letu svoje dobe. Pokojnik je bil razumen in delaven mož, dober prijatelj pesnikovega očeta, s katerim sta bila o raznih prilikah občinske zastopnika nasproti oblastnijam in strankam. Kot priden gospodar si je znal ohraniti in zboljšati imetje svojih prednikov; kot skrben oče je vzgojil in preskrbel svoje otroke, ki so mu bili srčno udani. Na tem svetu si je postavil spomenik v svojih delih; na onem svetu naj mu pa sveti večna luč. Žalujemo ostalim naše najiskrenejše sožalje.

Umrl je v Gorici včera j ponoči ob 2. uri g. Karol Pich, glavni blagajničar »Monta«. Pogreb bode jutri ob 2. uri pop. N.p. v m.!

† **Ivan Murnik.** V soboto je v Ljubljani umrl cesarski svetnik Ivan Murnik po dolgi bolezni v 75. letu svoje dobe. Pokojnik je bil tajnik trgovske in obrtne zbornice v p. in več časa tudi deželni odbornik. Bil je v svojem življenju večkrat odlikovan. Pokojnik je bil velik dobrotnik siromakov, posebno pa ubogih otrok. Pogreb je bil včera j. N. p. v m.!

Volitev v trgovsko zbornico. Volilci naj takoj oddajo legitimacijo in glasovnico organizatorjem. Glasovnica mora biti podpisana svojeručno od spodaj, t. j. zraven štamplje. Za ženske mora podpisati kak možki, ki jim pomaga voditi obrt, in sicer s pristavkom »kot poslovojdja«. Volilci in agitatorji, ne odlašajte z odpošljatvijo **nihi en dan.**

Protestujemo odločno proti temu, da je c. kr. volilna komisija razposlala pomanjkljiv pouk in vrhu tega vse v italijanskem jeziku, ki ga večina slovenskih volilcev ne razume. C. kr. komisija je s tem kršila zakon.

Ne dajte se oslepariti po laških agitatorjih, ki vam z lažjo hočejo izvabiti glasovnice. Pokažite jim vrata, kajti s tem, da bi celo Slovenci volili Italijane, bi še naprej kopali svoj lastni grob. Ene laškega priganjača, ki je ukradel glasovnico, že zasleduje sodnja.

Goriški tramvaj. — Pišejo nam: V zadnji številki ste poročali o dogodku, ki priča o veliki narodni zagrizenosti tramvajskih uslužbencev. Ti gospodje so sicer lahko zagrizeni iredentovci, toda vprašamo, kaj pravi k temu poklicana obrtna oblast? Tramvaj je vendar od države koncesionarano podjetje! Ali bodo vladni organi trpeli tako šikaniranje in poniževanje naših ljudi?

Poslanec Fon v Biljah med svojimi volilci. — V nedeljo je imel v Biljah poslanec Fon politični shod, katerega se je udeležilo 250—300 poslušalcev. Shod se je vršil pri Solarju. G. poslanec je govoril o mednarodnem položaju, o državnem zboru, o državnih in deželnih finančah, o gospodarstvu v deželi in o drugih aktualnih zadevah. Govoril je

nad 2 uri. Volilci so ga poslušali z narpeto pozornostjo, kar je lep dokaz, kako je naše ljudstvo politično zrelo in kako pazljivo da zasleduje časovne dogodke. Shod se je vršil v najlepšem redu. Volilci so izrazili željo, da bi se tak shodi večkrat vršili.

Sredozimci so v deželi, to je svetniki dne 20. 21. in 22. januarja. Sv. Beštjan, Sv. Neža in sv. Vincencij so znani povsod pri našem ljudstvu po svojih posebnih priprošnjah. Kmet šteje sedaj polovico zime, ker se ne ozira na kalendar, kjer začne zima 21. dec., ampak v naravo, kjer začne navadno malo prej. V hrikih prerokujejo te dni hude zamete in plazove, vinorejec pa se veseli teh dni le, ako so suhi in jasni, ker te dni baje dobi trta prvi šok in le ako je sv. Boštjan suh in lep, se obeta na jesen obilo pridelka.

Divjačine se je v l. 1912 uvozilo v Gorico in sicer: 700 zajcev, 31 srnjakov, 335 fazanov, 440 jerebic, 29 prepelic, 19 ptic iz močvirij in 1 kljunač. Skupno 1555 komadov.

Gobe. V l. 1912 je bilo na goriški trg prinešenih 8213 kg gob. 250 kg je bilo konfisciranih, ker so bile gobe pokvarjene, in 33 kg, ker so bile strupene.

Naknadni nabor se je vršil včera j v Gorici. Naborni komisiji se je predstavilo 8 mladeničev od katerih so bili 3 potrjeni.

Napad. Neko noč minolih dni je neznanec na cesti napadel dninarja Ernesta Rusjan, ko se je ta podajal domov, ter ga precej težko ranil. Rusjan se je moral podati v bolnišnico usmiljenih bratov.

S stopnjic je padel v svojem stanovanju Hektor Leban iz Gorice ter si pri tem hudo poškodoval lice. Leči se v bolnišnici.

Statistika goriških sodnijskih zapora v l. 1912. V l. 1912 so imeli goriški sodnijski zapori sledeči promet: V preiskovalnem zaporu: moški ostali od l. 1911 8, vstopilo jih je 249, izstopilo 244, koncem leta ostali 13; ženske: vstopile 22, izstopile 21, ostala 1. Obsojenci zaradi zločinov: moški ostali od l. 1911 54, vstopili 210, izstopili 239, ostali 31; ženske vstopile 15, izstopile 13, ostali 2. Obsojenci zaradi pregreškov: moški ostali od l. 1911 8, vstopili 772, izstopili 764, ostali 17; ženske: ostali od l. 1911 2, vstopile 140, izstopile 139, ostale 3. Od policije je bilo 723 kaznovanih. Izgnancev je bilo 111. Zaradi finančnih prestopkov je bilo kaznovanih 5.

Potrjena obsodba. Korminsko okrajno sodišče je svoj čas obsodilo posestnika Antona Jermana na 30 kron globe, ker je vлил veliko množino vode v en sod vina. Vino so mu tudi zaplenili. Jerman je nato rekuriral. Okrožno sodišče pa je zavrnilo Jermanov rekurz ter potrdilo prvo razsodbo kakor tudi konfiskacijo vina.

Zaradi prodaje pokvarjenega mesa je bil obsojen od tukajšnjega okrožnega kot kazenskega sodišča trgoveč Andrej Čermelj iz Gorice na 7 dni zapore.

Aretacije. Aretirali so 72-letnega posestnika Ivana Vogrič iz Cerkna zaradi protinravnega čina. — Zaradi tatvine pa je bil aretiran 24 letni Avgust Jevšček iz Bat.

V jamo je padel v pijanosti Ivan Lavrenčič iz Opatjesela ter zadobil pri tem notranje poškodbe. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico.

Nesreča pri delu. Ivana Peček iz Budanj je zgrabil stroj v ajdovski predilnici pri delu za desno roko ter mu jo precej poškodoval. Sedaj se nahaja v tukajšnji bolnišnici.

Izbris tvrdke. Iz trgovskega registra je bila izbrisana tvrdka Rodaro in Povodnik v Mirnu.

Furlanska železnica je prišla te dni zopet na dnevni red. Dunajski listi poročajo, da je vlada v načrtu lokalnih železnic izpustila zvezo Gorica-Čerivi-

njan, kar laškim zastopnikom seveda ni bilo po volji. Viada pravi, da je znesek, ki pride procentno na italijanski narod, porabljen že na južnem Tirolskem, kjer je vedno več potreb. Sicer je baje ministerstvo proti tej furlanski progji, ker bi bil potem Trst kolikor toliko oškodovan, ker bi promet šel potem mimo Trsta v Italijo. Italijani bač upajo na pomoč in podporo od strani nemških poslancev.

Nova prometna zveza. S 1. julijem namerajo uvesti avtomobilsko zvezo med Korminom, Čedadom in mestecem Tarcento.

Samomor mornariškega podčastnika. Krogla zadela neko deklico. V nedeljo ob 5. uri popoldne je v Trstu, ulica Felice Venezian, eskortirala mornariška patrula 21letnega mornariškega podčastnika Ivana Bedendorferja, doma z Dunaja, na torpedovko, na kateri je bil ukranc. Nakrat pa je potegnil iz pasa repetirko »Browning« ter se ustrelil v desno senco. Medtem ko je padel nezavesten na tla, pa se je začel na nasprotni strani ulice ženski krik: »Mati moja!« Vskliknila je to 23letna služkinja Ivanka Miklavčič iz Poljan in se zgrudila na tla. Krogla namreč, ki je šla skozi glavo Bedendorferja se je urinila nato Miklavčičevi v levi bok ter obtičala v njenem truplu. Bedendorferja in deklico so prenesli vsakega v eno hišno vožjo ter poklicali zdravnik z rešilne postaje. Smrtonosna krogla je prebila Bedendorferju lobanjo ter izskočila iz glave pri levem očesu, nakar se je poiskala drugo nedolžno žrtev v Miklavčičevi, ki je ravno šla ondot z neko prijateljico mimo, veseleč se prostega poldneva. — Miklavčičevo so prepeljali v bolnišnico, kjer so jo takoj operirali. Njeno stanje je nevarno, a ne brezupno. Bedendorferja so prepeljali pa v vojaško bolnišnico, a je medpotoma izdahnul. Bedendorfer je bil znan kot jako občutljiv mladenič. Zadnji čas je imel v službi neko neprijetnost, zaradičesar je zapustil svojo ladijo. Iskali so ga, ker je manjkal že dva dni. Našli so ga, a ne privedli nazaj na ladjo.

Poskušen samomor vojaka. 22letni prostak Eschel, službujoč pri 32. pešpolku v Trstu, a doma z Ogrskega, si je z brivno britvijo v samomorilnem namenu prerezal vrat. Prepeljali so ga v vojaško bolnišnico, kjer je včeraj ponoči umrl. Vzrok tega koraka je baje neko žalostno pismo, ki je je dobil iz domovine.

Podpora vpoklicanim rezervnikom in nadomestnim rezervnikom. Vojni minister je določil, da se bode izplačevala podpora vsem rezervnikom in nadomestnim rezervnikom, ki so poklicani pod orožje, le takrat, ako se jim ne izplačujejo v tistem času civilni zasluzki. Zahtevs se prijaviti pismeno ali ustmeno pri občinskem predstojniku stanovališča in je tudi označiti oseba (žena, otroci, brat ali sestra), kateri naj se izplača podpora.

Kardinal Nagl obolel. Z Dunaja se poroča, da kardinal nadškof dr. Nagl precej resno obolel.

Sv. Oče bo izdal encikliko, pi poziva vse katoličane, da naj slovesno praznujejo zmago Konstantina I. 312.

Strah pred vojsko. Iz Ogrskega poročajo: Beltinski žandarji so v zadnjem času prijeli mnogo beguncev, madjarskih fantov, kateri so pri bistrickem brodu hoteli prekoračiti ogrsko mejo in pobegnili v Ameriko. Vsi ti begunci izjavljajo sami, da so iz strahu pred vojsko hoteli zapustiti svojo domovino, da bi se na ta način izognili vojaški službi. Število teh prijelih beguncev je tako narastlo, da je orožništvo trebalo ojačati z vojaštvom, da sedaj lažje izvršuje svoje posle.

Za 25.000.000 K biserov, ki so bili shranjeni v več zabojih, je bilo ukradenih na varaždinskem kolodvorskem poštnem uradu. Kot osumljenca so aretirali enega kontrolorja in poštnega slugo.

50letnico poljske ustanove, ki je bila l. 1863., bodo proslavili gališki Poljaki v tem letu. Vršile se bodo razne prireditve, kojih dobiček se bo vporabil za spomenik udeležencem punta.

Uzoren stavbeni red za manjša in večja mesta, za trge in posebno industrijske kraje hoče prirediti ministerstvo javnih del. Minister Trnka je dal nalog, da stopi ministerstvo v zvezo z deželnimi odbori, da se tako na podlagi raznih razsodb, skušenj itd. zbere material, kateri bi bil podloga uzornemu stavbenemu redu, kateri je za nekatere avstrijske kraje naravnost potreben. Nam se zdi, da bi pri nas v Gorici bilo kaj takega še posebno na mestu, kajti menda kmalu nikjer tako ne kvadrirajo lepih ulic kot ravno v našem mestu.

Nove obleke za orožnike. Začetkom januarja so izročili orožniškim oddelkom nove uniforme, da jih preizkusijo. Službene uniforme, in sicer bluže in hlače, so svetlosive, suknje, haveloki in čelade so pa železnosive. Bluže so slične bluzam pehote z upognjenim ovratnikom, hlače so tako kakor sedanje prirojene; orožniki, ki služijo v goratih krajih, dobe hlače do kolena, z nogovicami, kakršne nosijo deželni strelci. Kratek havelok dobe vsi orožniki; nositi ga bodo le v službi smeli. Sedanje sablje se nadomeste z lahкими kavalerijskimi sabljami. Mesto sedanjega bajoneta dobe orožniki brniran bajonet. Paradna uniforma in distinkcije se ne izpremeje.

24urna določitev dnevnega časa. Švicarski zvezni svet je sklenil, da uvede pri prometnih zavodih štetje dnevnih ur do 24, kakor je že uvedeno v Italiji, Franciji in Španiji. To se bo zgodilo pa le, ako nameravajo tako uvedbo tudi v Avstriji in na Neuškem. V to svrho so dobila poslaništva na Dunaju in v Berlinu poziv, naj pričnejo tozadevna posvetovanja, da se z novim štetjem prične že s 1. oktobrom 1913 ali pa s 1. majem 1914. Interesirani krogi imajo upanje, da se bodo pogajanja vspešno razvila.

Časopisje je svetovna velesila, to se je večkrat povdarjalo. Znani laški katoliški list »Civiltà cattolica« je ponovno začel razpravljati o tem vprašanju in povedal marsikatero prav lepo in krepko misel. Časopisje je nujno potrebno za naše čase, kajti dandanes so druge razmere kot so bile nekda. Potrebno je pa še posebno dobro časopisje, ker le tako deluje v korist in blaginjo ljudstva, za katero piše. Tega mnjenja smo bili tudi mi od nekda in zato nas je marsikdo že nahrulil. Toda tega se ne ustrašimo. Krepko gremo naprej, moralna in posvetna blaginja našega naroda nam je bila vedno in nam bo tudi nadalje naša zvezda vodnica.

Človek ni opičjega rodu! V »Slov.« čitamo: Listi poročajo, da je slavni ameriški fiziolog profesor Carrel, ki je nedavno dobil Nobelovo nagrado, o priliki nekega znanstvenega zborovanja v New Yorku izjavil, da je na podlagi fizioloških in kirurških preiskav nepobitno dognal, da človek nikakor ne izvira iz opičjega plemena. Darwinova teorija, ki je za laika tako lahko pojmljiva, je s stališča eksaktne vede popolnoma nevzdržna. Svoja izvajanja je profesor Carrel podprl z uspehi svojih preiskav. Ponovno je bil poskusil, da bi dele opičjega organizma presadil na človeško telo, tako na primer pri transplantacijah kože, vendar se mu ni nikdar posrečilo doseči kakega očitnega uspeha. Nasprotno so se pa take transplantacije s prešičev, psov in drugih nižje stojičih živali na človeka popolnoma posrečile. To je dokaz, tako sklepa profesor Carrel, da je ves celični sestav človeka tako oddaljen in v svojem naravnem ustroju tako različen od opičjega, da o kakem sorodstvu absolutno ne more biti nobenega govora.

Zrakoplovni jubilej je bil dne 13. t. m. Ta dan je preteklo namreč pet let, odkar je prvič letel po zraku pred za to

zbrano komisijo znani letalec Farman in je tako dobil premijo 50.000 kron.

Premoga se je nakopalo v Avstriji leta 1912 čez 400 milijonov kvintalov. Črnega premoga se je nakopalo namreč 155.911.187 kvintalov, rujavlega pa 264.870.049 kvintalov.

Na vislice je bil obsojen dne 18. t. m. v Ljubnu na Štajerskem Dominik Polz, ki je svoj čas zavratno umoril trgovca Schwarzja in njegovo truplo razsekal na drobne košččke. Porotniki so vsa tri vprašanja potrdili z 12 da, na kar je sodni dvor izrekel svojo obsojbo t. j. smrt na vislicah.

Ricciotti Garibaldi o Italiji. »Venkov« poroča, da je imel njegov poročevalec intervju z »generalom« Ricciotti Garibaldijem, v katerem je dejal »general« med drugim: »Italijanska diplomacija v balkanski krizi podpira najhujšega sovražnika Evrope, pangermanizem. Samo zaradi svojih zaveznikov hoče Italija, da bi Egejski otoki ostali Turčiji. In samo zaradi tega tudi ni podpirala Srbije, čeprav je bila njena dolžnost. Italijanska politika pomaga k ustanovitvi ravnotežja, od katerega bodo imeli dobiček Nemci. Če bi se Italija zvezala z Rusijo in Jugoslavlani, mogla bi izsiliti razoroženje. Kar se tiče vprašanja, ali so balkanski narodi možni ustvariti življenjskega napredka, odgovarjam, da so zmožni kakršnegakoli napredka, samo če jim da Evropa mir.«

Droblinice.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand in kondukterjev sinček. Dne 24. decembra pr. l. popoldne je prišel v Mayerjevo knjigarjo na Dunaju priprosto mož — sprevednik električnega tramvaja — s svojim malim sinkom, da bi mu kupil knjigo s podobami. Ko so prinesli u-sluzbenec kup knjig, se je začela izbira. Malček je z žarečimi očmi opazoval knjige s krasnimi podobami, ki jih je drugo za drugo jemal oče v roke in zopet polagal na mizo — vse je bilo pač predrago za revnega tramvaškega u-sluzbenca. Tedaj pa vstopi visok častnik s svojo soprogo in veli prinesiti nekaj knjig; med tem pa opazuje malčka in njegovega očeta. Brž je spoznal položaj, vzel veliko lepo knjigo s podobami, jo pokazal dečku in rekel: »Glej, mali, tole knjigo ti kupim jaz za tvojo Božič. To ti prinese Ježušček po meni!« S svetlimi, presrečnimi očmi, ga pogleda mali in vzklíkne: »Prosim, prosim!« Nič manj kakor mali, je bil presenečen oče. »Zahvaljujem se tisočkrat prav lepo, gospod general!« je rekel toplo. — Visoka dama je med tem izročila knjigo malemu in ga smehljaše vprašala: »Ali poznaš tega-le gospoda, ki ti je dal knjigo?« Mali je odmajal z glavo, oče se je pa v zadregi opravičil: »Ne poznamo gospoda!« — »Prestolonaslednik je«, je rekla nato visoka gosa in pristavila: »zapomni si, mali, postani pošten mož in dober Avstrijec!« Predno se je presenečeni kondukter zavedel, sta bila prestolonaslednik in njegova visoka gosa že zunaj.

Koliko merijo jugoslovanske zemlje. Slovenija meri z Istro vred 30.000 kv. km, hrvaško kraljestvo 42.000, Dalmacija 12.000, Ogrska (južni del) 20 tisoč, Bosna in Hercegovina 51.000, Srbija 48.300, Črna gora 9.500, Bolgarija 96.500, jugoslovanske zemlje v nekdanji Turčiji 110.000 kv. km. — Vseh Jugoslovancev je 16.570.000, vrhu tega jim biva še 2 milijona raztresenih po svetu.

Katoličanstvo v Ameriki se je pod sedanjim papežem, ki vlada katoličane šele 9 let, jako razvilo. Ustanovilo se je 38 novih škofij, 4 opatijske in prelature, 18 apostolskih vikariatov in 40 apostolskih prefektur.

Velikega sleparja so zaprli na Ogerskem v Budapešti, namreč nekega Ign. Pallosa, ki je kot podjetnik pri raznih železnicah osleparil baje čez 10 miljo-

nov kron. Živel je kot velik gospod, a je povsod računale s ponarejenimi akcijami.

Svobodne razmere vladajo v Ameriki, kjer se zakoni lahko ločijo kakor se komu poljubi. Pridejo ljudje par let skupaj, imajo par otrok, pa gre do spet vsak svojo pot. To je prav liberalno urejeno in tudi pri nas bi hoteli nekateri imeti take blažene razmere. Kam bi prišlo potem družinsko življenje, to si lahko misli vsakdo, ki količkaj pozna svet in ljudstvo. V zadnjih desetletjih je bilo v Ameriki samo v »Združenih državah ločenih 1.850.000 zakonov in le na leto 1912 pride čez 100.000 ločitev. Statistika kaže 70.000 otrok brez staršev in brez pravega doma. Tako se pač ne goji in pospešuje ljudska in narodna blaginja, naj pa liberalna gospoda trdi, kar hoče.

Mišja razstava je bila te dni v Ameriki v Čikagu, kjer so spravili skupaj baje na tisoče raznovrstnih mišjih vrst. Navadne miši sploh niso nič štetje, ampak je nenavadno velike ali pa prav majhne. Posebna redkost so baje sibirskie miši, katerih je bilo pa jako malo. Za eno tako miš je plačal neko amerikalanski bogataš bajé 30.000 mark denarja, kar je po našem mnenju na vsak način nekoliko bedasto.

Moč cele nemške vojske z bavarško in sakonsko vred, šteje sedaj 655.914 mož. Vojnih konj je pa v pruski armadi 126.480.

Gospodarsko.

Živinoreja v izgubljenih vilajetih. Zmagonosno orožje Bolgarov, Srbov, in Grkov je pregnalo turško oblast iz skoraj vseh njenih evropskih pokrajin. Izgubljeno ozemlje, in sicer vilajeti: Odrin, Solun, Bitolj (Monastir), Kosovo (Skoplje) in Janina, o katerih se z gotovostjo lahko reče, da so za Turčijo za vedno izgubljeni, merijo 152.700 km² in imajo 4.573.000 prebivalcev. Na posamezne vilajete odpade:

	km ²	preb.
Odrin	38.400	1.028.000
Solun	35.000	1.131.000
Kosovo	32.900	1.038.000
Bitolj	28.500	849.000
Janina	17.900	527.000
	152.700	4.573.000

Največji vilajet je odrinski, a najgosteje naseljen pa solunski.

Prebivalci se pečajo večinoma s poljedelstvom. Industrija je nekoliko pomembna samo v solunskem vilajetu. V živilorejstvu stoji na prvem mestu ovce in kože, katerih se je leta 1910. v označenih vilajetih naštelo 10.310.754, za temi pride goveda, katere se je naštelo 1.600.498 glav in na zadnjem mestu so konji, osli in mule, katerih je bilo 537.845. Med poljedelskimi pridelki je najznamenitejši tobak, ki se izvaža v vse evropske države.

Odrinski, solunski in kosovski vilajeti imajo tudi za turške razmere še dosti dobre prometne zveze, namreč železniške; dočim nima janinski vilajet nobene železnice.

Vse železnice evropske Turčije so dolge 1560 km. Proge so nasleje: Carigrad-Mustafa paša, Bedriköj - Kirk Kilisse (Lozengrad), Burgas-Dedeagáč (Burgas na progji Carigrad - Mustafa Paša), Feridjik - Solun, Solun - Mitrovica, Skoplje - Ristovac, Solun - Bitolj.

Letni pridelki evropske Turčije se ceni: pšenice na 8.700.000 stotov, ječmena 3.800.000 stotov; rži 2.200.000 stotov, ovs 1.300.000 stotov. Tobaka se je l. 1911. izvozilo samo iz Soluna, Kavale in Ksanti okrog 12 milijonov kilogramov v vrednosti nad 24 milijonov frankov. »Slov.«

Zasluzki rudarjev na Kranjskem so v zadnjih letih še precej visoki. V Idriji je lansko leto izplačal erar delavcem 1.131.043 K, kar znaša na 1132 delavcev po 990 K na osebo. Poleg tega dobe še drva in žito. V litijskem rudniku pride približno 930 K na osebo. Kranjska in-

dustrijska družba plačuje svojim delavcem okoli 1100 K na leto. Tudi v Kočevju pride na vsakega premogokopa čez 1200 K na leto. Na Štajerskem so razmere v nekaterih krajih dosti boljše, posebno pa v Laškem pri Celju, kjer je dobil vsak delavec čez 2000 K.

Živinska jetika je tudi za ljudi jako nevarna, ker je nalezljiva. Zdravniki so dognali na zadnjem kongresu v Rimu, da je bil od 1600 slučajev skoro 9% živinske jetike. Posebno se širi ta bolezen po surovem mleku.

Knjigotržlvo.

»Mašne obhajilne in druge molitve za šolsko mladino«. V »Narodni Tiskarni« v Gorici je izšla in se tudi ravnostam dobi mala knjižica z gorenjim naslovom. Vsebina knjižice je najprimernejša za šolsko mladino. Mnogi otroci gredo k sv. maši navadno brez vsakega pripomočka k molitvi in se tu in tam nelep obnašajo v cerkvi. Temu bo odpomogla goriomenjena knjižica. Dosedaj pa tudi nismo imeli take male otroške knjižice s tako lepo vsebino. Za »Šolskodomske« mladino v Gorici je knjižica obvezna. Že mnogi veroučitelji z dežele so naročili po več izvodov te priljubljene knjižice. Knjižica stane 10 vin. Priporočamo!

»Češčenje presv. Rešnjega Telesa«. Ker je že skoraj v vseh duhovnijah upeljana »Ura češčenja«, pri kateri se molijo molitve iz knjige »Večna molitev«, je založila »Narodna Tiskarna« v Gorici na priporočilo mnogih duhovskih uradov in z dovoljenjem knez nadškofijskega ordinarijata v Gorici brošurico, v kateri se nahaja »Druga ura« javnega češčenja presv. R. T. Ker mnogi si ne morejo nabaviti knjige »Večna molitev« vsled visoke cene jim bo služila ta brošurica jako dobro. Dosedaj (v teku enega leta) se je razprodalo 10.000 izvodov te brošure. — Cena brošure 10 vin. komad. Pri večjem naročilu znaten popust.

Vojska na Balkanu l. 1912. Peti in šesti sešitek tega prezanimivega dela, za katero se najširša javnost nad vse zanima, sta objednem izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. Ta dva posebno pa prihodnji sešitki se bodo odlikovali po zanimivih slikah vojnih pozorišč in vojnih dogodkov. Nadaljni sešitki izidejo zopet v rednih tedenskih presledkih. Temeljito znanje pištalejev strokovnjakov jamči za trajno vrednost tega dela. Naročniki se lahko še vsak čas prijavijo, nakar se jim dopošljejo že izišli sešitki.

Bolgari in Srbi vzor treznosti.

Slovenec dr. Mavricij Rus, ki je bil za časa vojske kot zdravnik na Balkanu, opisuje Bolgare in Srbe tako-le: Nekaj posebnega je pri Bolgarih treznost. Sploh pri Srbih in Bolgarih ni pijančevanja. V Belgradu se je zgodil slučaj, da se je neki vojak opil Ko so ga gnali vojaki po ulici v vojašnico, so ljudje pljuvali za njim in se zgražali nad tem, da se srbski vojak tako izpozabi. Treznost je ena najlepših lastnosti Srbov in Bolgarov — in lahko rečemo, da je ta treznost mnogo pripomogla njihovim velikim uspehom.

V celi bolnici nismo imeli niti kapljice vina ali kake druge opojne pijače: bila bi tudi popolnoma odveč, ker bi bolgarski vojak vžival alkohol k večjemu — za kazen!

Tudi na bojišču niso dobili vojaki nikakih opojnih pijač. Zato so bili tako vztrajni za največje napore. Iz tega se vidi, kako je naše mnenje napačno, ko mislimo, da se moramo za vsako večje delo navdušiti z alkoholom in da moremo le v vinu najti poguma za boj. Alkohol lahko človeka trenutno navduši — v resnici ga pa telesno oslabi in mu vzame vstrajnost in krepkost. Ko je dobilo par vojakov vročnico — sem predpisal nekoliko vina — toda ozdravela sta tudi brez tega zdravila, o katerem mislimo, da nas najbolj krepča in zdrav.

Ljudje, ki so prihajali obiskovat ranjence v bolnico, so prinašali s seboj domače meso, kruh in cigarete. Meso

in kruh so vojaki radi vzeli — cigarete pa so prepuščali onim, ki so pušili. Opojnih pijač niso prinašali.

Tako telo, navajeno na preprosto hrano in neoslabljeno vsled alkohola, more prenesti vse one napore, ki so jih prestali bolgarski vojaki. (Znano je, da Turki ne smejo piti vina, pač pa pijejo žganje, in so zato mnogo slabotnejši.) Tak zdrav narod, kakor je bolgarski, ima tudi krepke sinove; naši ranjenci so bili močnih postav, žilavi in utrjeni, nikjer nikake mehkužnosti.

Ti južni bratje naj so nam lep vzgled. Kakor je občudujemo v njih junastvu, tako je tudi posnemajmo v njih kreposti, da bomo tudi mi vitežki in zmagoviti!

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v GORICI

nlica della Croce šte. 6.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI »ŠOLSKEGA DOMA«!

JOSIP BONANNI

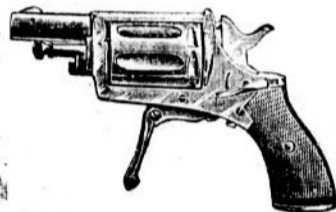
naslednik T. Slabanja

srebrar in zlatar v Gorici ulica Morelli 12
odlikovan z zlato svetinjo

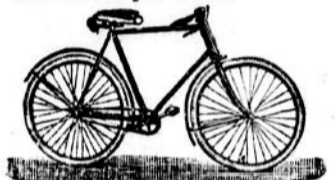
se priporoča vsem čč. cerkvenim oskrbništvom za vsakovrstna izgotovila cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. Konkurenca v cenah izključena. Cenike gratis franko na dom.

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bod si za navadno rabo ali za dirke

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznic e in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po toarniški ceni pri trdk i

Kerševani & Cuk,
GORICA — Stolni trg št. 9.

Zastavljavnica „Monte di Pietà“ in z njo združena hranilnica naznanja s tem, da je danes umrl njeni glavni blagajničar gospod

KAROL PICH

Pogreb se bode vršil v sredo dne 22. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti v Semeniški ulici šte. 18.

GORICA, dne 20. januarja 1913.

Hiša je na prodaj

v Mirnu ob cesarski cesti, pripravna za vsako trgovino, obrt ali tudi kmetijo. Hiša je last Cotič Rafaela, ki se nahaja v Ameriki. Oglasiti se je pri Cotič Arturu v Gorici, Riva Castello šte. 36.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

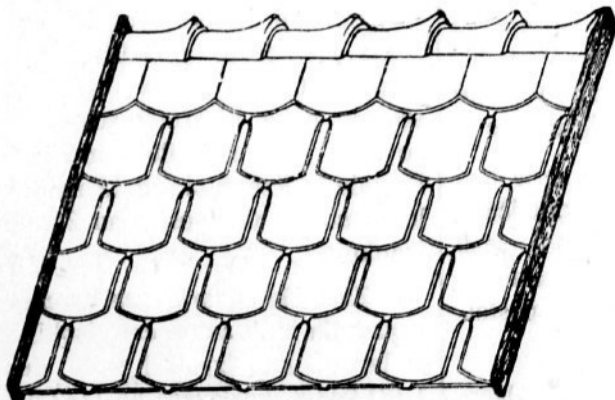
v Podgori

na voglu železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

o o o

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 3/3 od 3—12 metrov dolge in 3/3 od 3—12 colov debele.

Patentirani strešniki „Ancora“.

napravi na navednih gladkih strešnikih (Flachziegel) se sodeže perfektno zvezo cele strehe. S patentiranimi „Ancora“, strešniki pokrite strehe nudijo večjo varnost in trdnost kot vsaka druga vrsta strešnikov. Estetičen utis! Cene jako primerne! Priporočljivo za nove strehe ali pa za zamenjavo starih streh tudi za bolj lahko strešino! M M

Najboljša priporočila!

Izključno zastopstvo za goriški, toliminski in vipavski okraj ter za Kras:

O. Zajec Gorica,
Gospeska ul. 7.
TELEFON 107.

Kolumbovo jajce za pokrivanje streh!

Potom ženijalne iznajdbe, ki se jo

